Lieta Nr.C40132914
Lietas arhīva Nr.C-1329-14

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Lucava
2014.gada 19.novembrī izskatīja rakstveida procesā civillietu AS "Norvik banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu,

k o n s t a t ē j a

Prasība celta tiesā 2014.gada 18.augustā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 9.aprīlī starp pusēm tika noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-019673, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts patēriņa kredīts 711,44 EUR (500 Ls) apmērā ar atmaksas termiņu uz 36 mēnešiem, t.i. līdz 2011.gada 16.aprīlim. Atbildētājs nav samaksājis atbilstoši līgumam un pēdējais maksājums veikts 2014.gada 14.janvārī 20 EUR apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943., 1946.pantu, lūdz piedzīt parādu 625,86 EUR apmērā, līgumiskos procentus 194,16 EUR un likumiskos procentus 120,23 EUR apmērā, līgumsodu 585,86 EUR apmērā, kā arī noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piespriestā, bet nesamaksātā pamatparāda un piedzīt tiesas izdevumus.

Atbildētājs **paskaidrojumus** tiesai nav iesniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otrajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu rakstveida procesā, jo puses lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūgušas.

Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Tiesa nodibināja, ka starp pusēm 2008.gada 9.aprīlī noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-019673, ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums 711,44 EUR apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2011.gada 16.aprīlim (lietas 11.lapa).

Tiesai nav ziņu, ka pušu noslēgtais Patēriņa līgums būtu apstrīdēts, līdz ar ko tas atzīstams par tiesiski noslēgtu un saistošu pusēm.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma. Savukārt Civillikuma 1590.pants paredz, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

No atbildētāja bankas konta izraksta redzams, ka prasītājs viņam izsniedzis apsolīto aizdevumu (lietas 13.lapa), līdz ar ko ir izpildījis savas saistības.

Atbildētājs Līguma 6.1.punktā apņēmās veikt maksājumus grafikā noteiktajā kārtībā, katru mēnesi maksājot 19,26 Ls, ko veido aizdevums un lietošanas procenti (lietas 12.lapa). No parāda aprēķina izriet, ka atbildētājs nav veicis visus norunātos maksājumus (lietas 16.lapa).

Prasītājs lūdz piedzīt pamatparādu 625,86 EUR apmērā.

Civillikuma 1943.pants paredz aizņēmējam pienākumu atdod tādu pašu summu, kādu viņš saņēmis. No parāda aprēķina redzams, ka atbildētājs atmaksājis 85,58 EUR un neatdotā aizdevuma summa ir 625,86 EUR (lietas 15.lapa).

Tiesai nav pamata neticēt prasītājam, ka parāds nav samaksāts un nav pamata apšaubīt tā apmēru, jo atbildētājs nav iebildis pret prasību un nav iesniedzis samaksas pierādījumus atbilstoši Civillikuma 1838.pantam. Minētā norma noteic, ka samaksa jāpierāda parādniekam. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasījums par pamatparāda piedziņu ir pamatots.

Prasītājs lūdz piedzīt līgumiskos un likumiskos nokavējuma procentus.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka procenti ir atlīdzība par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt šā likuma 1759.pants noteic kreditoram tiesības saņemt procentus uz likuma pamata sakarā ar parādnieka nokavējumu, kas atbilstoši Civillikuma 1765.pantam ir seši procenti no simta gadā.

Kā redzams no Patēriņa kredīta līguma puses vienojušās par līgumiskajiem procentiem 22% apmērā un prasītājs tos aprēķinājis 194,16 EUR apmērā. Pēc kredīta beigu termiņa izbeigšanās prasītājs aprēķinājis likumiskos procentus līdz 2014.gada 11.jūnijam 120,23 EUR apmērā.

Tiesa atzīst šādu prasījumu par pamatotu, jo prasītājam ir tiesības saņemt aizdoto naudu, līgumiskos un likumiskos procentus par šī kapitāla lietošanu.

Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu.

Civillikuma 1716.pantā līgumsods definēts kā pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam, līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Atbilstoši Civillikuma 1718.panta pirmajai daļai kreditors var prasīt tā samaksu.

Saskaņā ar Patēriņa kredīta līguma 8.1.punktu par saistību izpildes kavējumu atbildētājs maksā līgumsodu 0,3 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu.

Tiesa neapšauba prasītāja tiesības saņemt līgumsodu, jo puses to nolīgušas līguma 8.1.punktā un atbildētājs pieļāva līguma pārkāpumu, tomēr uzskata šo prasījumu par noraidāmu.

Atbilstoši pastāvošajai judikatūrai, jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos apstākļus, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem, ierobežojot arī ar citiem noteikumiem. Konkrētajā lietā atbildētājs atzīstams par patērētāju, tāpēc pušu noslēgtā līguma noteikumi vērtējami ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas. Minētā likuma 5. un 6.pants norāda uz tiesas pienākumu vērtēt, vai līgumā nav noteikts neproporcionāli liels līgumsods un vai līguma noteikumi, nostādot patērētāju neizdevīgā stāvoklī, nav pretrunā ar labas ticības principu, konkretizējot, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem atzīstami tādi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības pēc būtības ir saistāms ar Patērētāju

tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību. Savukārt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 1.punktam līguma noteikums, kas ir pretrunā likuma 5.pantam, atzīstams par netaisnīgu *(Senāta 2012.gada 17.decembra spriedums lietā SKC-262/2012)*.

Pušu noslēgtā Patēriņa kredīta līguma 8.1.punktu tiesa atzīst par netaisnīgu un pārkāpjošu patērētāja tiesības. Tiesas ieskatā līgumsods, kas aprēķināts ne tikai no aizdevuma summas, bet arī no 22% lieliem kapitāla lietošanas procentiem, kas pārsniedz likumisko procentu apmēru gandrīz četras reizes, nav samērīgs salīdzinājumā ar iespējamajiem saistību neizpildīšanas radītajiem zaudējumiem, proti, rada pušu nevienlīdzību. Tiesai jāievēro ekvivalences princips, lai izslēgtu pārmērīgu iedzīvošanos uz cita neveiksmju vai neizdarības rēķina, un viens no vērtēšanas kritērijiem ir noteikto kapitāla lietošanas procentu apmērs kā iespējamo zaudējumu kompensācija. Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka ar šādu procentu maksājumu tiek segti visi iespējamie prasītāja zaudējumi, kas varēja rasties no atbildētāja nokavējuma un papildus vēl līgumsoda piedziņa šajā gadījumā ļautu prasītājam nepamatoti iedzīvoties uz atbildētāja rēķina.

Tiesa vērš uzmanību, ka ar jaunajiem Civillikuma grozījumiem 1716.panta trešajā daļā likumdevējs ierobežojis nosakāmā līgumā līgumsoda apmēru līdz 10% no galvenās saistības apmēra, bet 1717.pantā apstiprinājis šāda līgumsoda samērīgumu un atbilstību godīgai darījuma praksei. Kaut šīs normas konkrētajā lietā nav piemērojamas tieši, no tām izriet likumdevēja griba noteikt līgumsodu tikai no aizdevuma summas (nevis no mēneša maksājuma) un aprobežot tā apmēru ar 10% no šīs summas. Konkrētajā gadījumā tiesa uzskata, ka prasītājs nav rīkojies labticīgi un vēlējies iedzīvoties uz atbildētāja rēķina, un šāda rīcība nevar baudīt tiesisku aizsardzību. Uz nesamērību norāda arī tas, ka piedzenamais līgumsods pārsniedz 10% no pamatparāda summas.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotā daļa noteic, ka ražotāja, pārdevēja, pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie līguma noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet 6.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Šāda atziņa ietverta Eiropas Savienības tiesas 2013.gada 30.maija spriedumā lietā Nr.C-488/11 (*Dirk Frederik Asbeek Brusse*, *Katarina de Man Garabito* pret *Jahani BV*.), kurā, saistībā ar Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos un īpaši tās 6.panta 1.punkta piemērošanu, atzīts: „Direktīvas 6.panta 1.punktu nevar interpretēt tādējādi, ka atbilstoši tam valsts tiesa gadījumā, kad tā konstatējusi starp profesionāli un patērētāju noslēgta līguma noteikuma par līgumsodu negodīgumu, drīkst samazināt patērētājam piemērojamā līgumsoda apmēru tā vietā, lai tam attiecīgo līguma noteikumu nepiemērotu vispār *(sprieduma 59.punkts)*. Šis punkts ir interpretējams tādējādi, ka atbilstoši tam valsts tiesa, gadījumā, kad tā konstatējusi starp profesionāli un patērētāju noslēgta līguma noteikuma par līgumsodu negodīgumu, nedrīkst aprobežoties – kā tas tai ļauts atbilstoši valsts tiesībām – ar patērētājam piemērojamā līgumsoda apmēra samazināšanu, bet tai ir vienkārši jāizslēdz šī noteikuma piemērošana patērētājam *(sprieduma 60. punkts)*."

Ievērojot minēto, tiesa atzīst Patēriņa kredīta līguma 8.1.punktu par netaisnīgu un nepiemērojamu, līdz ar ko prasība šajā daļā ir noraidāma.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenams pamatparāds 625,86 EUR apmērā, līgumiskie procenti par laika posmu no 2008.gada 16.septembra līdz 2011.gada 16.aprīlim 194,16 EUR apmērā, likumiskos procentus par laika posmu no 2011.gada 17.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūnijam 120,23 EUR apmērā, kā arī prasītājam nosakāmas atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei. Daļā par līgumsoda piedziņu prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram. Prasība apmierināta par 940,25 EUR piedziņu, tādejādi, no atbildētāja prasītāja labā piedzenama samaksātā valsts nodeva 141,04 EUR apmērā (lietas 8.,9.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR apmērā (lietas 10.lapa), bet valsts ienākumos piedzenami Civilprocesa likuma 39.pantā norādītie pasta izdevumi 5,75 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204^{1}.pantam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195., 250.,^{25} 250.^{27}pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Norvik banka", reģistrācijas numurs 40003072918, no 2008.gada 9.aprīlī noslēgtā Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-019673 izrietošo pamatparādu 625,86 EUR (seši simti divdesmit pieci *euro* 86 centi) apmērā, līgumiskos procentus par laika posmu no 2008.gada 16.septembra līdz 2011.gada 16.aprīlim 194,16 EUR (viens simts deviņdesmit četri *euro* 16 centi) apmērā, likumiskos procentus par laika posmu no 2011.gada 17.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūnijam 120,23 EUR (viens simts divdesmit *euro* 23 centi) apmērā un tiesas izdevumus 145,74 EUR (viens simts četrdesmit pieci *euro* 74 centi) apmērā.

Atzīt tiesības AS „Norvik banka" saņemt no /pers. A/ likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Daļā par līgumsodu prasību noraidīt.

Piespriestās summas ieskaitīt AS „Norvik banka", reģistrācijas numurs 40003072918, kontā Nr. LV47LATB00000PATEREUR, AS "Norvik banka" ar norādi - saistības pēc līguma Nr.PTK-019673.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Ventspils tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, t.i. 2014.gada 19.novembra.

Ventspils tiesas tiesnese S.Lucava